

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä	Diaarinumero EUR A 2014/2433/09 02 01 01/2015/KPLIITTO
Käsittelijä	Puhelinnumero
Hankekoodi A70777	Tila Keskeneräinen

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi Aluetalouden tilastoseurannan kehittäminen (ATIK)	
Alkamispäivämäärä 1.8.2015	Päätymispäivämäärä 31.10.2018
Toimintalinja 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	
Erityistavoite 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuksien pohjalta	
Tukimuoto Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	
Kustannusmalli Flat rate 24 %	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Jyväskylän yliopisto	
Y-tunnus 0245894-7	Hankkeen WWW-osoite http://www.chydenius.fi
Yhteyshenkilön nimi Olli Rosenqvist	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite oli.rosenqvist@chydenius.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 0408054429

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

ATIK-hankkeessa rakennettiin Keski-Pohjanmaan yritystoimintaa kuvaava, Tilastokeskuksen yritystilastoihin perustuva KP-YRTI-palvelu (<https://www.chydenius.fi/kp-yrti>). Palvelussa vertaillaan Keski-Pohjanmaan maakunnan, Keski-Pohjanmaan naapuriseutukuntien ja -maakuntien, Lapin, sekä Itä- ja Etelä-Suomen yritystoiminnan rakenteita vuodesta 2013 vuoteen 2016.

KP-YRTI-palvelun tiedot nostattavat mielenkiintoisia kysymyksiä ja haasteita keskipohjalaiseen aluekehityskeskusteluun. Tilastotiedoissa yllättävää on esimerkiksi se, että maakunnan perinteisillä, suurilla erikoistumisaloilla jalostusarvosumma on pienentynyt vuodesta 2014 vuoteen 2016, samalla kun kasvua on ollut suhteellisesti harvinaisemmilla suurilla toimialoilla, kuten rakennus- ja kiinteistöalalla, tukkukaupassa ja yhdyskuntahuollossa sekä pienillä aloilla kuten matkustuspalveluissa; terveys- ja sosiaalipalveluissa; virkistys-, kulttuuri- ja liikuntapalveluissa sekä muussa tehdasteollisuudessa, johon kuuluvat muun muassa painaminen ja urheiluvälineiden valmistus.

Vaikka joidenkin palvelualueiden yritystoiminnassa on Keski-Pohjanmaalla havaittavissa jalostusarvosumman kasvua, alueiden väliset vertailut osoittavat, että kokonaisuutena sekä työelämä- että kuluttajapalveluista muodostuva palveluala on kehittynyt Keski-Pohjanmaalla huonommin kuin vertailualueilla. Palvelualueilla ei Keski-Pohjanmaalla ole kovin monia yrityksiä ja toimialoja, jotka nousisivat maakunnan vetovoimatekijöiksi. Palvelut ovat laaja toiminnan kenttä, jota on aluekehittämisessä vaikea profiloida tietyksi kehittämisen painopisteiksi. Palvelujen korkea laatu ja kansallinen ja kansainvälinen tunnettuus kuitenkin parantaisivat maakunnan vetovoimaisuutta.

Viime vuosina maakunnan aluekehittämisessä on panostettu voimakkaasti biotalouden, kemian alan ja digitalisaation edistämiseen. Olisi toivottavaa, että näiden panostusten vaikutukset näkyisivät jollakin aikavälillä näiden alojen yritystoiminnan kasvuna maakunnassa. Tilastot herättävät kysymyksiä, miksi näin ei ole toistaiseksi tapahtunut? Ilmenevätkö vaikutukset kenties vasta tulevaisuudessa, onko kehittämistoiminnassa kiinnitetty liian vähän huomiota yritystoiminnan kasvattamiseen vai onko kehittäminen kasvattanut naapurialueiden yritystoimintaa? Paradoksaalista on, että maakunnan yritystoiminnassa kasvualoja vuosina 2014–2016 ovat olleet sellaiset alat, joita ei ole suuresti korostettu maakunnan kehittämissasiakirjoissa.

KP-YRTI-yritystilastopalvelun rakentamisen lisäksi hankkeessa annettiin työpajatyöskentelyn pohjalta suosituksia Keski-Pohjanmaan uuden maakuntaorganisaation tietopalvelujen kehittämiseksi. Johtopäätöksenä oli, että tilastoseurannan ja ennakoinnin kehittämiseen olisi maakuntaudistuksen yhteydessä löydettävä lisää resursseja.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

The ATIK project produced an online service, called KP-YRTI, which introduces the entrepreneurial activities in Central Ostrobothnia and compares the industrial structures of Central Ostrobothnia, its neighbouring regions, Lapland, Eastern Finland and Southern Finland from the year 2013 to the year 2016 (see <https://www.chydenius.fi/kp-yrti>).

The information included in the KP-YRTI raises interesting questions and challenges to the Central Ostrobothnian regional development debate. For example, it is surprising in statistical data that, in the traditional, large fields of specialization of the region, the value added has fallen from 2014 to 2016, while growth can be observed in relatively less common large industries such as construction and real estate, wholesale and community maintenance, as well as in small industries such as travel services; health and social services; recreational, cultural and sporting services and other manufacturing industries, including printing and the manufacture of sports equipment.

Although some service industries experienced an increase in the value added in Central Ostrobothnia, cross-regional comparisons show that the service sector as a whole, both working life and consumer services, has developed in Central Ostrobothnia less than in the comparison regions. In the service industries, there are not many companies and industries in Central Ostrobothnia that would rise to be attractions of the region. Services are an extensive field of activity, which is difficult to profile into certain development priorities in regional development work. However, the high quality of services and their national and international reputation would improve the attractiveness of the region.

In recent years, regional development activities in Central Ostrobothnia have been directed heavily to promote bio-economy, chemistry and digitalisation. It would be desirable that the impact of these investments would be followed, in some period of time, by a growth of entrepreneurship in these fields. Statistics raises questions why this has not happened so far? Will the implications emerge in the future, whether too little attention has been paid to the growth of business activities in the development work, or, whether the development has increased the business activities of neighboring areas? It is paradoxical that the growth sectors in Central Ostrobothnia of 2014-2016 have been industries that are not heavily emphasized in the regional development documents.

In addition to the construction of the enterprise statistics service KP-YRTI, the ATIK project gave recommendations on the basis of workshop work to develop the information services of the renewing administrative organization of Central Ostrobothnia. The conclusion was that more resources would have to be found to develop the statistical monitoring and foresight activities in the region.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

ATIK-hankkeeseen ryhdyttiin, koska 2010-luvun puolivälissä käytettävissä olleet Keski-Pohjanmaan tilastoseuranta- ja ennakoitijärjestelmät eivät maailman muuttuessa kyenneet riittävän hyvin tavoittamaan tulevaisuuden liiketoiminnan rakenteita. ATIK-hankkeessa lähdettiin etsimään yritystoiminnan klusterirakenteita uudella tavalla, edelleen kuitenkin toimialapohjalta. Tavoitteena oli rakentaa yritystoiminnan uudenlainen kuvausjärjestelmä ja lisäksi pohtia laajemminkin maakunnallisen tilastoseurantayhteistyön kehittämistarpeita uudistuvassa maakuntaympäristössä.

Hanke sopi hyvin Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 Suomen rakennerahasto-ohjelman toimintalinjaan 2 Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen ja toimintalinjan erityistavoitteeseen 4.1 Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta. Toimintalinjan 2 tavoitteiden mukaisesti ATIK-hanke pyrki edistämään älykkääseen erikoistumiseen perustuvan aluekehittämisen tutkimuksellista perustaa ja tietojohdantamiseen perustuvaa innovaatiotoimintaa. Erityistavoitteen 4.1 osalta ATIK-hankkeessa rakennettua KP-YRTI-yritystilastopalvelua ja maakunnallista tilastoseurantayhteistyötä voidaan luonnehtia innovaatioalustoiksi, joiden avulla voidaan seurata yritystoiminnan kehittymistä, reagoida aluekehityksessä tapahtuviin muutoksiin ja ennakoida tulevaa kehitystä.

Uutena toimintatapana – hankkeen maakunnallisen tilastoyhteistyön kehittämistä koskevassa osiossa – päädyttiin ehdotukseen, jonka mukaan Keski-Pohjanmaan liiton ja myöhemmässä vaiheessa uudistuvan maakuntaorganisaation tulisi ottaa nykyistä suurempi rooli tilastoseuranta- ja ennakoitijärjestelmässä, muun muassa ottamalla vastuu KP-YRTI-palvelun päivittämisestä. Hanke oli hyvä ratkaisu tarttua kehittämiseen, koska hankkeessa pystyttiin luomaan uudenlainen innovaatioalusta yritystoimintaa koskevalle maakunnalliselle tilastoseuranta- ja ennakoitijärjestelmälle ja koska maakunnallisen tilastoyhteistyön kehittämisessä saavutettiin edistysaskeleita.

Hankkeen onnistumiset

Hankkeessa pystyttiin luomaan helppokäyttöinen KP-YRTI eli Keski-Pohjanmaan yritystilastopalvelu, joka löytyy toistaiseksi Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen internetsivuilta osoitteesta <https://www.chydenius.fi/kp-yrti/>. Keski-Pohjanmaan liiton ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen sopimuksen mukaan palvelu siirretään tarkoituksenmukaisena ajankohtana Keski-Pohjanmaan uuden maakuntaorganisaation internetsivuille.

Tilastotietojen hankinnassa KP-YRTI-palvelua varten onnistuttiin jopa yli odotusten: Tilastokeskuksen ja yliopistokeskuksen välisessä hankintasopimuksessa sovittiin, että Tilastokeskus toimitti hankkeen aikana ja hankebudjetin puitteissa tilastotiedot neljältä vuodelta (2013, 2014, 2015 ja 2016). Alun perin varauduttiin siihen, että tietoja saataisiin hankebudjetin puitteissa vain yhdeltä tai kahdelta vuodelta. Neljän vuoden aikasarjan saaminen käyttöön hankkeen varoin edisti merkittävästi Keski-Pohjanmaan yritystoiminnan tilastoseurannan pitkäjänteistä kehittämistä.

Vuoden 2015 tilastotietojen käyttöön saannin yhteydessä ilmeni, että Tilastokeskus oli kyennyt laajentamaan alueellisen yritystoimintatilaston tietotarjontaansa. Toimipaikkojen lukumäärä-, henkilöstömäärä- ja liikevaihtotietojen lisäksi Tilastokeskus pystyi vuodesta 2014 alkaen toimittamaan ATIK-hankkeelle tilatut tiedot myös toimipaikkojen tuotannon brutto- ja jalostusarvoista. Erityisesti jalostusarvotietojen saanti käyttöön oli merkittävä parannus yritystoiminnan kuvausjärjestelmän kehittämisen kannalta.

Tilastokeskuksen alueellisesta yritystoimintatilastosta ei ole saatavissa liikevaihto-, bruttoarvo- eikä jalostusarvotietoja maataloudelle eikä rahoitus- ja vakuutustoiminnalle. Hankkeen ohjausryhmässä esitetty toive saada tilastoseurantaan vertailutietoa myös maataloudesta otettiin huomioon niin, että hankkeessa arvioitiin laskennallisesti, Tilastokeskuksen aluetilinpidon yksityisen sektorin toimialoittaisten tuotannon bruttoarvo- ja arvonnäystietojen perusteella, sekä maatalouden että rahoitus- ja vakuutustoiminnan liikevaihto sekä tuotannon brutto- ja jalostusarvot. Maatalouden sekä rahoitus- ja vakuutustoiminnan saaminen mukaan tilastopalveluun oli merkittävä lisä alun perin suunniteltuun tietosisältöön verrattuna.

Projektipääällikkö piti Regional Studies Associationin vuotuisessa konferenssissa esitelmän ”Smart specialisation in a small Finnish region – the case of Central Ostrobothnia”, jossa hän pohti ATIK-hankkeessa kerättyjen, yritystoimintaa koskevan tilastoaineistojen ja Keski-Pohjanmaalla laaditun älykkään erikoistumisen strategian painopisteiden yhteensopivuutta. Konferenssikeskustelussa todettiin, että painopisteiden valinta älykkään erikoistumisen strategiaan on pitkälti poliittinen prosessi, johon vaikuttavat alueen identiteetti, käytännössä toteutettavat kehittämistoimenpiteet sekä vallankäyttö. Projektipääällikkö totesi esitelmässään, että yritystilastojen tarkastelu antaa hyvin vaihtelevasti tukea älykkään erikoistumisen strategiassa asetettujen painopisteiden valinnalle. Esimerkiksi veneenrakennuksen kokonaismerkitys yritystoiminnassa on hahmotettavissa tilastoista melko hyvin, mutta esim. puhtaan luonnon ja luovien alojen merkitys yritystoiminnassa on pientä, tai ainakin sitä on vaikea todentaa toimialakohtaisista tilastoista.

Hankkeen onnistumisena voidaan pitää tutkimustulosta, jonka mukaan virallinen Keski-Pohjanmaa on omanlaatuisensa yritystoiminta-alue. Sitä ei voi pitää jonkin laajemman yritystoiminta-alueen tai -vyöhykkeen osana, sillä sen erityispiirteet pikemminkin heikkenevät kuin vahvistuvat, kun sitä yhdistetään laajempiin aluekokonaisuuksiin. Vaikka maakunnan yritykset käytännössä toimivat globaaleilla markkinoilla, on tärkeää, että aluekehitystä palvelevassa yritystietopalvelussa keskiössä on virallisen maakunnan alueella harjoitettava yritystoiminta. Näin voidaan tilastoseurannalla varmistaa ja tarkkailla sitä, että aluekehittämisen toimenpiteet kohdistuvat riittävässä määrin omalle alueelle eivätkä esimerkiksi naapurialueille. Sen jälkeen, kun oma alue tunnetaan, on tärkeää seurata naapurialueiden kehitystä ja ottaa oppia sieltä.

Lisäksi hankkeen onnistumisena voidaan pitää sitä, että työpajatyöskentelyn pohjalta annettiin suosituksia Keski-Pohjanmaan uuden maakuntaorganisaation tietopalvelujen kehittämiseksi (ks. <https://www.chydenius.fi/fi/kauppatieteet/kuvat-ja-tiedostot/tiedostot/atik-evaita-keski-pohjanmaan-maakunnallisen-tietopalvelujarjestelman-kehittamiseen-20171106.pdf>).

Hankkeen kuluessa ideoitui ATIK:lle jatkohanke ”ATIK II: Työvoiman koulutusta koskevan alueellisen ennakoitimenetelmän kehittäminen Keski-Pohjanmaalle”, jolle haetaan rahoitusta Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 Suomen rakennerahasto-ohjelman Länsi-Suomen ESR-hausta 15.6.–3.10.2018. Toteutuessaan hanke ja sen tulokset täydentävät olemassa olevaa maakunnallista aluekehityksen tilastoseurantaa ja luovat lähtökohia yhtenäiselle maakunnalliselle tulevaisuuden ennakoinnille.

Hankkeen epäonnistumiset

Kokkolan yliopistokeskus Chydenius teki 16.3.2016 Tilastokeskuksen kanssa sopimuksen ATIK-hankkeeseen liittyvästä tilastollisesta erityisselvityksestä. Sopimuksen mukaisesti Tilastokeskus toimitti huhtikuun 2016 loppuun mennessä tiedot vuosilta 2013 ja 2014. Tämän lisäksi helmikuussa 2017 ja helmikuussa 2018 Tilastokeskus toimitti sopimuksen mukaan ATIK-hankkeelle vuosien 2015 ja 2016 tiedot. Hankkeen aikana kävi ilmi, että toisin kuin hanketta alun perin suunniteltaessa – Tilastokeskuksen nettisivuilla olleiden tilastoesittelyjen perusteella – ymmärrettiin, Tilastokeskus ei pystynyt toimittamaan Alueellisesta yritystoimintatilastostaan hankkeen käyttöön karttaruutupohjaisia toimialaluokituksen viisinumeroita tietoja. Näin ollen alkuperäisen hankesuunnitelman mukaisesta yritystoiminnan tarkastelusta kaupunki–maaseutu-ulottuvuudella jouduttiin luopumaan.

Ohjausryhmän kokouksessa nro 2 (9.2.2016) todettiin, että kaikkien Keski-Pohjanmaan strategisissa kehittämiskeskusteluissa linjattujen kehittämisen painopisteiden ja vahvuusalojen yritystoimijoita ei ole hankesuunnitelmassa määriteltyjen, hankkeen käytettävissä olevien aineistojen valossa mahdollista saada optimaalisella tavalla esille eli tarkasteltavaksi ja vertailtavaksi erilleen muista yritystoimijoista. Toimialaluokitus TOL 2008:aa käytettäessä joudutaan virtaviivaisten toiminnallisten klusterien sijasta toimimaan yleistetyllä toimialaklusterien tasolla ja samalla hyväksymään luokituksen toiminnallisen epätarkkuus. Johtopäätöksenä todettiin, että valtakunnallisen vertailun mahdollistava yleistetty toimialaklusterikuvaus eli toimialojen ryhmittäminen alkutuotannosta, jalostuksesta ja palveluista muodostuviksi tuotantoketjuiksi tai toimialaryhmiksi on kuitenkin parempi vaihtoehto kuin toimiminen pelkästään mielikuvien varassa.

Ohjausryhmän kokouksessa nro 3 (28.9.2016) ihmeteltiin Tilastokeskuksesta hankittujen tietojen osalta erityisesti terveystietopalvelu- ja sosiaalihuoltoklusterin suurta henkilöstömäärää. Kokouksen jälkeen asiaa selvitettäessä ilmeni, että Tilastokeskuksen hankkeelle 20.5.2016 toimittamissa tiedoissa olivat toimipaikka- ja henkilöstömäärien osalta virheellisesti mukana yritystoimipaikkojen lisäksi julkisyhteisöjen toimipaikat henkilöstömäärineen. Liikevaihdot toimitetussa aineistossa olivat oikein, koska julkisyhteisöille ei ole kyseisessä tilastossa määritelty liikevaihtoa. Tilastokeskus korjasi virheensä korkealla prioriteetilla, ja korjatut tiedot saatiin hankkeen käyttöön 30.9.2016. Hankkeeseen varattua työaikaa kului jossain määrin hukkaan loppukeväästä ja alkusyksystä 2016, kun jalostettavina olivat virheelliset tiedot. Toisaalta jälkepäin ajatellen aineiston käsittelyn aloittamisesta uudelleen korjatulla aineistolla oli myös hyötyä, sillä uudella aloituksella voitiin välttää joitakin teknisiä ja esitystapoihin liittyneitä ongelmia, joita ilmeni aineiston ensimmäisellä käsittelykerralla.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

Tuotosindikaattorien osalta ATIK-hankkeessa saavutettiin asetetut tavoitteet eli 2 kpl uusia innovaatioalustoja ja 1 kpl innovaatioalustoissa kehitettyjä tuotteita tai palveluja. Synnytettyjä innovaatioalustoja olivat KP-YRTI-internetsivusto ja työpajojen muodossa konkretisoitunut maakunnallisen tilastoseurantayhteistyön kehittämisfoorumi. KP-YRTI-yritystilastopalvelu puolestaan edustaa palvelua, joka on rakennettu KP-YRTI-internetsivuston alustalle.

Hankkeen pitkän aikavälin tavoitteita ovat edellytysten luonti yritysten yhteistyölle, innovaatioille ja uusille liiketoiminnan muodoille sekä kilpailukyvyille. Hankkeen toivotaan tukevan myös yritysneuvontaa, hanketoiminnan strategista suunnittelua, hanketoiminnan vaikuttavuuden arviointia ja tulevan kehityksen ennakoitua. Näiden tavoitteiden toteutuminen ratkeaa hankkeen jälkeen. Hankkeessa rakennettu KP-YRTI-yritystilastopalvelu avattiin käyttöön 27.3.2018 ja 26.10.2018 mennessä palvelun internetsivuilla oli seurannan mukaan käynyt käyttäjiä 125:stä eri IP-osoitteesta. Tältä pohjalta voidaan olla optimistisia sen suhteen, että KP-YRTI-palvelulla on potentiaalia kehittyä vakiintuneeksi työkaluksi aluekehittämisen ammattilaisille.

Joka tapauksessa KP-YRTI-palvelun tiedot nostattavat mielenkiintoisia kysymyksiä ja haasteita keskipohjalaiseen aluekehityskeskusteluun. Tilastotiedoissa yllättävää on esimerkiksi se, että maakunnan perinteisillä, suurilla erikoistumisaloilla jalostusarvosumma on pienentynyt vuodesta 2014 vuoteen 2016, samalla kun kasvua on ollut suhteellisesti harvinaisemmilla suurilla toimialoilla, kuten rakennus- ja kiinteistöalalla, tukkukaupassa ja yhdyskuntahuollossa sekä pienillä aloilla kuten matkustuspalveluissa; terveys- ja sosiaalipalveluissa; virkistys-, kulttuuri- ja liikuntapalveluissa sekä muussa tehdasteollisuudessa, johon kuuluvat muun muassa painaminen ja urheiluvälineiden valmistus. Keski-Pohjanmaan pienistä erikoistumisaloista mekaanisessa metsäteollisuudessa ja veneteollisuudessa jalostusarvo on kasvanut vuodesta 2014 vuoteen 2016.

Vaikka joidenkin palvelualueiden yritystoiminnassa on Keski-Pohjanmaalla havaittavissa jalostusarvosumman kasvua, alueiden väliset vertailut osoittavat, että kokonaisuutena sekä työelämä- että kuluttajapalveluista muodostuva palvelualue on kehittynyt Keski-Pohjanmaalla huomattavasti enemmän kuin vertailualueilla. Palvelualueilla ei Keski-Pohjanmaalla ole kovin monia yrityksiä ja toimialoja, jotka nousisivat maakunnan vetovoimatekijöiksi. Palvelut ovat laaja toiminnan kenttä, jota on aluekehittämisessä vaikea profiloida tietyiksi kehittämisen painopisteiksi. Palvelujen korkea laatu ja kansallinen ja kansainvälinen tunnettuus kuitenkin parantaisivat maakunnan vetovoimaisuutta.

Viime vuosina maakunnan aluekehittämisessä on panostettu voimakkaasti biotalouden, kemian alan ja digitalisaation edistämiseen. Olisi toivottavaa, että näiden panostusten vaikutukset näkyisivät jollakin aikavälillä näiden alojen yritystoiminnan kasvuna maakunnassa. Tilastot herättävät kysymyksiä, miksi näin ei ole toistaiseksi tapahtunut? Ilmenevätkö vaikutukset kenties vasta tulevaisuudessa, onko kehittämistoiminnassa kiinnitetty liian vähän huomiota yritystoiminnan kasvattamiseen vai onko kehittäminen kasvattanut naapurialueiden yritystoimintaa? Paradoksaalista on, että maakunnan yritystoiminnassa kasvualoja vuosina 2014–2016 ovat olleet sellaiset alat, joita ei ole suuresti korostettu maakunnan kehittämissasiakirjoissa.

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Vaikka KP-YRTI-yritystilastopalvelu on helppokäyttöinen, sen hyödyntäminen edellyttää paneutumista ja tilastotietojen lähtökohtien, mahdollisuuksien ja rajoitteiden ymmärtämistä. Hankkeen suunnitteluvaiheessa ajateltiin, että tilastopalvelu kiinnostaisi myös suurta yleisöä. Näyttää kuitenkin siltä, että suurimman hyödyn tilastopalvelusta saavat aluekehittämisen ammattilaiset. Toki tilastopalvelu on kaikkien saatavilla ja käytettävissä, mutta tietojen tulkinna työläys karsii käyttäjiä. Se hyvä puoli avoimessa tietopalvelussa on, että se muodostaa yhtenäisen pohjan yhteiskunnalliselle keskustelulle. Vähimmäistavoitteena on, että KP-YRTI säilyy hankkeen jälkeenkin aluekehittämisen ammattilaisten työkaluna.

KP-YRTI-yritystilastopalvelun tulevaisuuden haasteena on palvelun vuosittainen päivittäminen. Yliopistokeskus ei ole sitoutunut päivittämään tietopalvelua ilman erillistä päivitysrahoitusta. Hanesuunnitelmassa todetaan, että tietopalvelun ”ylläpito tulee suunnitella siten, että se juurrutetaan osaksi yhteistyötahojen – erityisesti Keski-Pohjanmaan liiton – vakiintunutta ja samalla kehittyvää toimintaa”. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius voi hankkeen jälkeen tarvittaessa – yhteistyön merkeissä mutta erilliskorvausta vastaan – tehdä tietopalvelun päivitystyön tai vaihtoehtoisesti luovuttaa tietopalvelun korvauksetta Keski-Pohjanmaan liiton tai muiden yhteistyökumppaneiden ylläpidettäväksi. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius teki päivitystyötä koskevat rahoitusesitykset Keski-Pohjanmaan liitolle syksyllä 2017 ja syksyllä 2018. Keski-Pohjanmaan liiton ajauduttua vuoden 2018 kuluessa taloudellisiin vaikeuksiin näyttää siltä, että liitto ei pysty rahoittamaan hankkeessa synnytetyn KP-YRTI-yritystilastopalvelun päivityksiä vuosina 2019 ja 2020. Kokouksessaan 29.10.2018 Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus totesi, että Keski-Pohjanmaan liitolla ei tämän hetken taloudellisen näkömän perusteella ole taloudellisia mahdollisuuksia ottaa vastuulleen ATIK-hankkeen vuosipäivitystä vuosina 2019 ja 2020 ja että vt. maakuntajohtaja voi ryhtyä toimenpiteisiin, jotka voivat johtaa K-P YRTI -palvelun vuosipäivitysten toteutumisen onnistumiseen ilman Keski-Pohjanmaan liiton rahoitustukea. Toivottavaa on, että rahoitus päivityksille löydetään. Hankkeen kuluessa on käynyt selväksi, että Keski-Pohjanmaan aluetalouden tilastoseurannassa on ilmeisiä puutteita, joita KP-YRTI-yritystilastopalvelu omalta osaltaan pyrkii korjaamaan.

Maakunnallisen tilastoseurantayhteistyön kehittämisen osalta ATIK-hankkeessa tuotettujen kehittämissuositusten toteutuminen ratkeaa lähitulevaisuudessa. Tilastoseurannan ja ennakoinnin kehittämiseen olisi maakuntaudistuksen yhteydessä löydettävä lisää resursseja.

Hyvänä käytäntönä ATIK-hankkeessa on kehitetty uusi yritystoiminnan kuvausjärjestelmä, KP-YRTI. Hankkeessa tutkittiin erilaisia vaihtoehtoja kuvausjärjestelmän rakentamisessa ja valittiin käytettäväksi hankitun tilastoaineiston puitteissa paras mahdollinen. Hankkeen alkaessa oli mahdollista tietää, mikä on paras mahdollinen vaihtoehto. Jos tämä tieto olisi ollut saatavilla, se olisi vaikuttanut tilastoaineiston hankinnan yksityiskohtiin.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hankkeen kohderyhmänä olivat Keski-Pohjanmaan kaikki yritystoimipaikat tilastollisina yksikköinä, maakunnalliseen tilastoseurantayhteistyöhön ja ennakkointiin osallistuvat tahot sekä välillisesti kaikki muutkin maakunnan kehittäjätahot. Hankkeen varsinaisen kohdealue oli Keski-Pohjanmaan virallinen alue. Vertailun mahdollistamiseksi tilastotietoa hankittiin myös virallista maakuntaa ympäröiviltä alueilta sekä valtakunnallisen vertailumahdollisuuden näkökulmasta myös Suomen kaikista maakunnista. Kohderyhmät ja kohdealueet saavutettiin hankkeessa hyvin ja hanesuunnitelman mukaisesti.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Tuotosindikaattorien osalta ATIK-hankkeessa saavutettiin asetetut tavoitteet eli 2 kpl uusia innovaatioalustoja ja 1 kpl innovaatioalustoissa kehitettyjä tuotteita tai palveluja. Synnytettyjä innovaatioalustoja olivat KP-YRTI-internetsivusto ja työpajojen muodossa konkretisoitunut maakunnallisen tilastoseurantayhteistyön kehittämissuunnitelma. KP-YRTI-yritystilastopalvelu puolestaan edustaa palvelua, joka on rakennettu KP-YRTI-internetsivuston alustalle. Numeeriset tavoitteet toteutuivat siis täydellisesti.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

Asetetut numeeriset tavoitteet muodostivat raamit, jotka hankkeessa joka tapauksessa oli saavutettava. Tässä mielessä ne olivat hyödyllisiä, mutta hankkeen sisällöllisiä valintoja ne linjasivat vain niukasti. Virallisten tuotosindikaattorien lisäksi hankkeessa seurattiin osallistumisaktiivisuutta työpajoihin ja ohjausryhmän kokouksiin. Tarvittaessa oltiin yhteydessä tilaisuuksista poissa olleisiin.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

Hanke kasvatti projektipäällikön osaamista tilastojen käsittelyssä, analysoinnissa ja esitys- ja julkaisutapojen kehittämisessä. Omalta osaltaan hanke vankisti myös tuensaajaorganisaation osaamista hanketoiminnan toteuttajana.

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Hankesuunnitelmassa hahmotettiin neljä hankkeen toteuttamiseen liittyvää riskiä:

(1) Henkilöstön rekrytointi hankkeeseen.

Riski ei aktualisoitunut, sillä projektipäällikkö säilyi alkuperäisenä koko hankkeen ajan.

(2) Hankkeen aikataulus: kolmevuotinen hanke

Vaikka hanke oli pitkäkestoinen, se pystyttiin toteuttamaan pääsääntöisesti hankesuunnitelman mukaisesti – kuitenkin niin, että toteutusaikaa saatiin pidennettyä kolme kuukautta.

(3) Sidosryhmien sitouttaminen/sitoutuminen kuvausjärjestelmän rakentamiseen

Sidosryhmät osallistuivat hankkeeseen varsin aktiivisesti. Tarvittaessa oltiin yhteydessä tilaisuuksista poissa olleisiin. Vaikka erimielisyyksiäkin kehittämissuuntien yksityiskohdista esiintyi, yhteinen kokonaistavoite auttoi löytämään sopivia kompromisseja.

(4) Mahdolliset tilastoaineistoihin liittyvät ongelmat.

Hyvän etukäteissuunnittelun ansiosta tietojen salaaminen ei aiheuttanut ongelmia yritystilastoja hankittaessa.

Hankesuunnitelmassa ennakoitujen riskien lisäksi hankkeessa aktualisoitui päärahoittajan ja tuensaajan välinen riita hanketuen takaisinperinnästä. Riita on tätä kirjoitettaessa Vaasan hallinto-oikeuden käsiteltävänä. Riita ei vaikuttanut merkittävästi hankkeen toteutukseen.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Ohjausryhmä tuki hanketta kaikissa hankkeen merkittävissä valintatilanteissa, kuten tilastohankinnan suunnittelussa, tilastojen jalostuksessa, tilastotietojen esitystapojen valinnassa sekä KP-YRTI-tilastopalvelun julkistamismuodon valinnassa. Lisäksi ohjausryhmän jäsenet osallistuivat aktiivisesti työpajoihin, joissa käsiteltiin maakunnallisen tilastoseurantayhteistyön kehittämistä.

Ohjausryhmän palaute hankkeen toteutuksesta ja tuloksista

Ohjausryhmän kokouksessa 9 (14.11.2018) sovittiin, että projektipäällikkö järjestää Webropol-kyselyn ohjausryhmän jäsenille hankkeen ja sen tulosten arvioimiseksi ja ohjausryhmän palautteen täydentämiseksi. Ohjausryhmäkeskustelussa todettiin, että monissa ohjausryhmän jäsenten organisaatioissa KP-YRTI on otettu aktiiviseen käyttöön. Todettiin, että KP-YRTI-yritystilastopalvelu ei automaattisesti tuota vastauksia aluekehittämistä koskeviin kysymyksiin. Lisäksi tarvitaan tilastojen tulkintaa koskevaa asiantuntijakeskustelua ja myös keskustelun herättämistä julkisuudessa. Lisäksi olisi ensiarvoisen tärkeää, että rahoitus KP-YRTI-palvelun päivittämiseksi saataisiin järjestettyä.

Webropol-kysely lähetettiin 15.11.2018 kahdelletoista ohjausryhmän jäsenelle ja 23.11.2018 mennessä vastauksia saatiin 4 kpl. Kysely muodostui viidestä, vapaalla avovastauksella vastattavasta kysymyksestä. Kyselyn tulokset käydään läpi alla olevassa kysymyksittäin niin, että aluksi esitetään yksittäiset vastaukset ja lopuksi yleinen johtopäätös vastauksista.

1. Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka tavoitteet toteutuivat?

"Hanke vastasi hyvin tilastoaineiston hyödyntämisen kehittämistarpeeseen. Tavoitteet toteutuivat hyvin." (Vastaaja 1.)

"Hankkeessa oli tavoitteena muodostaa KP:n alueelle oma tilastojärjestelmä tukemaan alueemme työllisyyden, henkilöstömäärien, liikevaihdon ym. erityispiirteiden havaitsemista ja niiden kehittymistä. Tilastokeskuksen luokitukset eivät anna siihen kaikilta osin mahdollisuutta. Hankkeessa toteutettu luokittelu on huomattavasti selkeämpi esim. kemian ja metallin ja monen muun alueen kannalta tärkeän klusterin osalta. Tietopohjan rajautuminen ainoastaan yrityksiä koskeviksi jättää esim. koulutusorganisaatioiden osalta aukkoja, koska tavoitteena on kouluttaa osaavaa henkilöstöä myös julkiselle sektorille. Sitä puolta voitaisiin vielä harkita jotenkin paikattavaksi esim. julkistalouden kustannusten kurissa pitämisen näkökulmasta - esim. tulevan soteuudistuksenkin osalta.

Hankkeessa tehtiin juuri niitä asioita mitä hankesuunnitelmassa luvattiinkin. Nyt on vain alueen toimijoiden vastuulla kuinka palvelu otetaan käyttöön ja kuinka sitä hyödynnetään." (Vastaaja 2.)

"Hankkeelle asetetut tavoitteet täyttyivät ja tuloksena syntyi KP-Yrti tilastopalvelu. Hankkeessa osallistettiin asiaan liittyviä organisaatioita ja henkilöitä keskustelemaan aiheesta työpajoissa, joissa syntyi hedelmällistä keskustelua laajemminkin aiheen ympärillä." (Vastaaja 3.)

"Hanke täytti tehtävänsä ja tuotti ennakoitavaa tietoa. Tuotettu tieto vaikutti luotettavalta ja se vahvisti sitä kuvaa, mikäli toimijoilla oli alueen työllisyyden ennakoitavuudesta ja elinkeinorakenteen kehityksestä. Hanke täytti sille asetetut tavoitteet." (Vastaaja 4.)

Johtopäätös

Hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja toteutui tavoitteiden mukaisesti.

2. Arvioi hankkeessa luodun KP-YRTI -yritystilastopalvelun käyttökelpoisuutta aluekehitystyössä!

"KP-YRTI on käyttökelpoinen paitsi arjen työn tasolla mutta myös suurempia linjoja vedettäessä alueen kehittämistoimia suunniteltaessa." (Vastaaja 1.)

"Aika näyttää soveltuvuuden ja kokemusten myötä on helpompi vastata kysymykseen. Palvelu antaa paljon tietoa ja oleellista olisikin se, että niiden keskeisin anti ja uudet havainnot ja johtopäätökset käydään yhdessä läpi ja sanoitetaan niin, että se tukee yhteisen ymmärryksen lisääntymistä ja parantaa esim. aluekehitysvarojen ohjaamista oikeisiin kohteisiin. Oikea ajankohta on päivitysten yhteydessä heti tuoreeltaan, koska tilastoissa on muutenkin viivettä." (Vastaaja 2.)

"KP-Yrtti tuo uudenlaisen, mielenkiintoisen tulokulman alueen toimialarakenteeseen. Palvelua on käytetty mm. Kokkolan kaupungin elinvoimaohjelmaa suunniteltaessa sekä uusien alueelle sijoittumisien yhteydessä." (Vastaaja 3.)

"KP-YRTI -yritystilastopalvelua voidaan hyödyntää, mikäli sen käytöstä saadaan suhteellisen vaivatonta, että sitä pystytään tuottamaan entistä nopeammin. Erityisen tärkeää on, että sen käyttö olisi alueen toimijoille yksinkertaista ja tarvittaessa käyttäjä voisi räätälöidä, millaisia raportteja haluaa." (Vastaaja 4.)

Johtopäätös

KP-YRTI tuo uudenlaisen, mielenkiintoisen tulokulman alueen toimialarakenteeseen. On kuitenkin tärkeää, että tilastoja käydään yhdessä läpi, yhteisen ymmärryksen rakentamiseksi. Palvelu on sitä käyttökelpoisempi, mitä nopeammin vuosittain päivittyvät tiedot saadaan käyttöön. Nopeuttaminen ei kaikilta osin ole maakunnan vallassa, sillä Tilastokeskus päivittää tietoja omien prosessiensa mukaisesti. Maakunta voi nopeuttaa tietojen käyttöön saantia siltä osin, että se järjestää päivitystyölle rahoituksen.

3. Onko KP-YRTI-yritystilastopalvelu niin hyödyllinen, että sen päivittämisestä kannattaa maksaa 17000 € vuodessa maakunnallisista kehittämisvaroista?

"Näen yritystilastopalvelun niin tärkeäksi asiaksi, siihen kyllä kannattaa satsata mainittu rahasumma." (Vastaaja 1.)

"Mielestäni jo lähtökohta, että palvelun toteuttamiseen on laitettu rahaa n. 250k€ edellyttää sitoutumista myös päivitystyöhön. Tämä asia kuuluu paitsi uudelle maakunnalle, mutta myös esim. Kosekille, joka on tekemisissä yritysten kehittämisen kanssa. Luulisi myös kunnilla olevan intressiä asiassa." (Vastaaja 2.)

"KP-Yrtti kannattaa hyödyntää osana uuden maakunnan ennakointityötä." (Vastaaja 3.)

"Tämän asian arvioi minusta se, joka vastaa maakunnallisista kehittämisvaroista." (Vastaaja 4.)

Johtopäätös

KP-YRTI-yritystilastopalvelun päivittämisestä kannattaa maksaa 17000 € vuodessa maakunnallisista kehittämisvaroista.

4. Minkälaisia ja kuinka paljon resursseja tarvitaan Keski-Pohjanmaan uudistuvan maakunnan aluekehityksen tilastoseurantaan ja ennakointiin?

"Tarvitaan asiantuntijaosaamista kehittämään tilastoseurantaa ja ennakointia edelleen. Myös asiantuntijapohjalta tapahtuva tilastoaineiston analysointi ja koontitiedon tuottaminen on tärkeää. Maakunnalle voi (ja on hyvä) olla konsernitason resursseja näihin asioihin mutta myös aluekehitykseen tarvittaisiin vähintään yksi asiantuntija hoitamaan näitä asioita." (Vastaaja 1.)

"Hankkeen aikana tätäkin sivuttiin ja taisi ihan konkreettisia esityksiäkin olleen framilla. Oleellista on, että uudessa maakunnassa näillä asioilla on riittävästi osaavaa henkilökuntaa ja resursseja päätöksenteon tueksi. Oleellista on myös saada alueen asiantuntijat ja päättäjät yhdessä pohtimaan tulevaisuudenkuvaa nykytilan ja menneen kehityksen pohjalta. Esimerkiksi valittuja painopisteitä pitää tarkastella tulosten valossa ja tarvittaessa nostaa uusia kehityskohteita tilalle." (Vastaaja 2.)

"Maakunnalliseen ennakointityöhön tarvitaan resurssi, joka vastaa alueellisesta tilastoseurannasta ja on tiiviisti yhteistyössä alueen kuntien tilasto-/ennakointivastuullisten kanssa." (Vastaaja 3.)

"Toimivinta olisi, jos palvelu olisi osa normaalia maakunnan toimintaa jossakin muodossa. Luontevinta olisi saada se linkittymään jo olemassa oleviin tehtäviin." (Vastaaja 4.)

Johtopäätös

Uudistuva maakunta tarvitsee nykyiseen verrattuna lisää resursseja sekä aluekehityksen tilastoseurantaan että ennakointiin.

5. Perustuuko aluekehittäminen Keski-Pohjanmaalla nykyisin enemmän mielikuviin kuin faktoihin? Näin ollen, ovatko asiat hyvin vai olisiko jotain kehitettävää?

"Tiedolla johtaminen on varmasti jo nousussa mutta paljon on vielä tehtävää tällä saralla. Tilastoaineiston hyödyntämiseen satsaamiseen kehittäminen on tärkeää mutta varmasti myös tarvitaan "käyttäjäkoulutusta", jotta tuotettujen aineistojen potentiaalista saadaan kaikki irti aluekehitystyössä." (Vastaaja 1.)

"Absoluuttista totuutta on vaikea metsästää ja tilastotkin ovat useimmiten vain apuna. Mielikuviin vaikuttavat hyvin paljon esim. media ja yleinen tunnelma alueella. Keskustelu työvoimapulasta on hyvä esimerkki. Meidän pitäisi jotenkin pystyä osoittamaan millä aloilla, yrityksissä ja ammateissa pulaa erityisesti on ja mistä se johtuu. Onko esim. kyse määrällisestä vai laadullisesta (osaamisesta) vai molemmista ja kuinka paljon yritykset olisivat omalla aktiivisuudellaan esim. henkilöstön rekrytointiprosessissa ja muussakin kehittämisessä voineet itse siihen vaikuttaa. Useimmiten asiat ovat monisyisiä ja harvemmin ratkaisutkaan ovat yksinkertaisia. Mielikuvat ja tietynlainen mutu-tuntuma on kuitenkin tärkeitä, jotta voidaan keskustella asioista ja niiden mausteeksi pitää olla mahdollisimman tuoretta alueellista tilastotietoa." (Vastaaja 2.)

"Hankkeen aikana tuotettujen tietojen perusteella Keski-Pohjanmaata on kehitetty faktatietojen varassa. Tietysti on nähtävissä joitakin aloja, jotka ovat nousseet yllättävän nopeasti ja kaipaavat ehkä enemmän alueen toimijoiden huomiota. Totta on myös se, että aluekehittämisen suuria suuntia ja resursseja tehdään valtakunnan tasolla. Se, miten he ottavat huomioon tällaiset asiat, on hiukan toinen juttu." (Vastaaja 4.)

Johtopäätös

Tiedolla johtaminen on nousussa. Tieto ei kuitenkaan puhu itsestään, vaan tiedon hyödyntämiseksi tarvitaan tiedonkäyttäjäkoulutusta ja keskustelua tiedosta. Tieto on globaalia, joten tietojohdattamisessa tarvitaan alueiden välistä verkostoitumista ja kumppanuutta.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

ATIK-hankkeessa kohderyhmän palaute on yhtä kuin ohjausryhmän palaute (ks. kohta 6.3).

7 Horisontaaliset tavoitteet**7.1 Sukupuolten tasa-arvo**

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta		x	Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuonna 2012 Keski-Pohjanmaalla toimivista 4199:stä yrittäjästä 68 prosenttia oli miehiä ja 32 prosenttia naisia. Jyväskylän yliopiston strategiassa korostetaan, että toiminnassa noudatetaan tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua. Tutkimalla kaikkia toimialoja hankkeessa pyrittiin edistämään tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun toteutumista yritystoiminnan kehittämisessä Keski-Pohjanmaalla.
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)	x		Hankkeen toiminnassa pyrittiin tarjoamaan eri sukupuolille yhtäläiset mahdollisuudet hyötyä hankkeen tuloksista. Hankkeen toiminnassa pyrittiin ottamaan huomioon erilaisten toimialojen, yritysten ja yritysklusterien erilaiset tarpeet myös sukupuolinäkökulmasta.
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Hankkeen päätavoitteena ei ollut sukupuolten tasa-arvon edistäminen.

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	0	2	Hankkeessa tuotettu tieto ja osaaminen vaikuttavat välillisesti luonnonvarojen käytön kestävyteen ja ympäristön tilaan.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	0	2	Hankkeessa tuotettu tieto ja osaaminen vaikuttavat välillisesti ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien hallintaan.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	0	Hankkeella ei ollut merkittävää vaikutusta.
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	0	0	Hankkeella ei ollut merkittävää vaikutusta.
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	0	Hankkeella ei ollut merkittävää vaikutusta.
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	0	Hankkeella ei ollut merkittävää vaikutusta.
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	0	Hankkeella ei ollut merkittävää vaikutusta.
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	8	8	Hankkeen tuottama tieto ja osaaminen vaikuttaa merkittävästi paikallisen elinkeinorakenteen kestävään kehitykseen. Elinkeinoelämän paikallinen, alueellinen ja alueiden välinen kehittäminen oli yksi hankkeen keskeisistä tehtävistä.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	4	4	Hankkeessa tuotettu uusi tieto ja osaaminen edistävät uusien aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä.
Liikkuminen ja logistiikka	0	0	Hankkeella ei ollut merkittävää vaikutusta.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	0	5	Hankkeessa tuotettu, elinkeinoelämän kehittämistä koskeva uusi tieto ja osaaminen edistävät välillisesti alueen väestön hyvinvointia.
Tasa-arvon edistäminen	2	2	Hanke kohdistui alueen kaikkiin yrityksiin. Hankkeessa pyrittiin edistämään sosiaalisen tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun toteutumista yritystoiminnan kehittämisessä.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	2	2	Hanke kohdistuu alueen kaikkiin yrityksiin. Hankkeessa pyrittiin edistämään yritystoiminnan piirissä vaikuttavien

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Väiillinen vaikutus	
			erilaisten kulttuurien yhdenvertaisen kohtelun toteutumista yritystoiminnan kehittämisessä.
Kulttuuriympäristö	8	8	Hanke pyrki edistämään "yhteen hiileen puhaltamisen" kulttuuria alueella.
Ympäristöosaaminen	1	1	Hankkeessa pyrittiin ottamaan huomioon ja edistämään ympäristöarvojen kunnioittamista.

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Odotuksiin nähden hanke näkyi julkisuudessa yllättävän vähän. Yritystilastot eivät nostattaneet innostusta siinä määrin kuin projektipäällikkö alun perin oletti. Oma-aloitteista tiedotusta olisi pitänyt olla enemmän. Toisaalta tilastojen tulkinta osoittautui niin työlääksi ja vaativaksi, että aikaa tiedottamiselle ei jäänyt nyt toteutettua enemmän.

Hankkeesta tiedotettiin paitsi oma-aloitteisesti myös kysynnän mukaan seuraavasti:

- Kokkola-lehden hanketta koskeva kirjoitus 1.7.2015
- Palaverit Keski-Pohjanmaan alue- ja liikennejärjestelmän kehityskuva 2040 -hankkeen toteuttajien (Janna Räisänen ja Veli-Pekka Koivu) kanssa 21.8.2015 ja 10.12.2015
- Olli Rosenqvistin esitelmä "Aluetalouden tilastointi – näkökulmana yritystoiminnan erikoistuminen Keski-Pohjanmaalla ja lähimaakunnissa" Pohjanmaan huippukokouksessa Kokkolassa 3.9.2015, ja esitelmää seuranneet kirjoitukset Vasabladetissa 4.9.2015 ja Österbottens Tidningissä 4.9.2015
- ATIK-hankkeen esittely Biolaakso II -hankkeen "Elinkeinolähtöinen toiminta, yritysrajapinnat" –työryhmässä 6.11.2015
- Olli Rosenqvistin osallistuminen työ- ja elinkeinoministeriön alueosaston tutkimusseminariin ja työpajaan 1.–2.12.2015
- ATIK-hankkeesta tiedottaminen Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen kauppatieteiden yksikön asiakastiedotteissa 2/2015, 1/2016, 1/2017, 1/2018
- Professori Ismo Hakalan haastattelu liittyen ICT-alan tilastoseurantaan 4.4.2017
- ATIK-hankkeen esittely Keski-Pohjanmaan liitossa 12.5.2017
- Boliden Kokkolan toimitusjohtaja Jarmo Herrosen haastattelu 16.5.2017 liittyen metallialan ja suurteollisuusalueen kehittämiseen
- Konferenssiesitelmä: Smart specialisation in a small Finnish region – the case of Central Ostrobothnia. Regional Studies Association Annual Conference "the Great Regional Awakening: 'New Directions'", 4.-7.6.2017, Trinity College Dublin, Ireland
- Artikkelit "Keski-Pohjanmaalla viisi tukijalkaa. ATIK-hanke kehittää yritystoiminnan tilastoseurantaa." Keskipohjanmaalehdessä 10.6.2017
- ATIK-hankkeen suositukset 6.11.2017 Keski-Pohjanmaan uuden maakuntaorganisaation tietopalvelujärjestelmän kehittämiseen julkaistiin ATIK-hankkeen internetsivuilla (<https://www.chydenius.fi/atik/>)
- ATIK-hankkeen esittely Kokkolan kaupunginhallituksen yliopistokeskuksen kauppatieteiden yksikölle nimeämälle yhteyshenkilölle, Timo Sillanpäälle ma 11.12.2017
- KP-YRTI-palvelun avaaminen keskeneräisenäkin testattavaksi ja kommentoitavaksi Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen nettisivuilla 27.03.2018 alkaen
- Kokkolan Energia Oy:n toimitusjohtaja Mikko Rintamäen haastattelu 10.4.2018 liittyen energia-alan tilastojen tulkintaan
- ATIK-hankkeen ja KP-YRTI-yritystilastopalvelun esittely Perhon kunnanhallitukselle Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksessa 14.5.2018
- ATIK-hankkeen ja KP-YRTI-yritystilastopalvelun esittely Pohjanmaan ELY-keskuksen ylijohtaja Marja-Riitta Vestille Pohjanmaan TE-toimiston Kokkolan toimipisteessä 29.8.2018
- Sanallisten toimialayhteenvetojen kirjoittaminen ja julkaiseminen KP-YRTI-yritystietopalvelussa 7.9.2018 (<https://www.chydenius.fi/fi/kauppatieteet/tutkimus-ja-kehittaminen/kp-yrti/toimialayhteenvedet>).
- KP-YRTI-yritystilastopalvelun ja sen päivystarpeiden esittely Keski-Pohjanmaan liitossa 10.9.2018
- Mediatiedotteen lähettäminen 25.9.2018 liittyen KP-YRTI-yritystilastopalvelun julkistamiseen Tutkijoiden yö -tapahtumassa 28.9.2018.
- KP-YRTI-yritystilastopalvelun julkistaminen Tutkijoiden yö -tapahtumassa Kokkolan kaupunginkirjastossa ja ATIK-hankkeen nettisivuilla (<https://www.chydenius.fi/atik/>) 28.9.2018
- KP-YRTI-yritystilastopalvelun tietoja tulkitsevan kolumnin tarjoaminen julkaistavaksi Keskipohjanmaa-lehdessä 1.10.2018, ei julkaistu
- Mediatiedotteen lähettäminen 15.10.2018 Keski-Pohjanmaan ja sen lähialueiden tiedotusvälineille (29 kpl) liittyen ATIK-hankkeeseen, KP-YRTI-yritystilastopalveluun ja sen sisältämien tietojen tulkintaan
- Tom Johansonin artikkeli "Resultaten från strategiska satsningar syns inte i statistiken" Österbottens Tidningin internetsivuilla (<https://www.osterbottenstidning.fi/Artikel/Visa/237868>) 15.10.2018 ja seuraavan päivän lehdessä (Österbottens Tidning 16.10.2018, s. 3)
- Tiedotteen lähettäminen 16.10.2018 yhteistyökumppaneille (43 henkilöä) liittyen ATIK-hankkeeseen, KP-YRTI-yritystilastopalveluun, palvelun sisältämien tietojen tulkintaan ja 15.10.2018 tiedotusvälineille lähetettyyn mediatiedotteeseen

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

Hanke liittyi ohjausryhmään kutsuttujen tahojen normaali-toimintaan ja hanketoimintaan niin, ettei liittymisen yksityiskohtainen yksilöinti ole mahdollista. ATIK-hanke toteutettiin siis varsin itsenäisesti, mutta kuitenkin yhteistyössä ohjausryhmään kutsuttujen tahojen kanssa. Hankkeen tulokset palvelevat kaikkia Keski-Pohjanmaan aluekehittämisen piirissä toimivia. Hankesuunnitelmassa mainittu, ATIK-hankkeelle läheiseksi yhteistyöhankkeeksi kaavailtu Centria-ammattikorkeakoulu ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän "Tulevaisuustiedolla kilpailukykyä Keski-Pohjanmaalle" -hanke ei toteutunut.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

Aineisto säilytetään toistaiseksi Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksessa, PL 567, 67701 Kokkola. Yhteyshenkilönä toimii yliopistotutkija Olli Rosenqvist, +358408054429, etunimi.sukunimi@chydenius.fi.

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

ATIK-hankkeen suositukset Keski-Pohjanmaan maakunnallisen tietopalvelujärjestelmän kehittämiseksi
KP-YRTI-palvelun julkistamista koskeva esitys
KP-YRTI-palvelua koskeva tiedote 15.10.2018

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

Lomake jätetään järjestelmässä viranomaiskäsitteilyyn Katso-tunnistautuneena roolilla EURA 2014 -asiointi/nimenkirjoittaja. Tämä korvaa perinteisen allekirjoituksen. Paperilomaketta ei allekirjoiteta käsin eikä sitä lähetetä postitse viranomaiselle

A70777 Aluetalouden tilastoseurannan kehittäminen (ATIK)

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman toteuma

Kustannukset	Yhteensä €
1. Palkkakustannukset	176 540,29
2. Ostopalvelut	10 240,20
3. Muut kustannukset	319,19
4. Flat rate	42 369,68
Kustannukset yhteensä	229 469,36
Nettokustannukset yhteensä	229 469,36

Rahoitus	Yhteensä €	% nettokustannuksista
Kuntien rahoitus: ulkopuolinen rahoitus	30 135,93	13,13
Muu julkinen rahoitus: tuensaajan omarahoitus	11 475,56	5,00
Yhteensä	45 816,15	19,97

Rahoitussuunnitelma yhteensä	51 769,00	
------------------------------	-----------	--

Kustannusarvio yhteensä	258 833,00
-------------------------	------------